

[Lone Dybkjær]

Jeg tror nok, jeg skal lade være med at gå så meget ind på, om D.O.N.G.-eksemplet nu er den eneste mulighed for at klare kampen med de multinationale virksomheder inden for oliebranchen. Jeg vil blot sige, at der er altså også problemer ved de meget store offentligt ejede selskaber, og D.O.N.G. er et meget godt eksempel på det. De får, hvis ikke vi passer på, den bedste af alle verdener. De får nemlig den store fordel af at være et aktieselskab og køre nogenlunde på egne præmisser uden alt for stor indblanding – bortset fra det, politikerne nu har fundet på hele tiden – og samtidig har de den offentlige myndigheds fordel, og den bruger de. De er altså en slags statsinstitution og kan derved meget nemt komme til at vinde i kampen – også mod de private virksomheder.

Min slutbemærkning skal være, at jeg synes, det afgørende er at finde nogle mekanismer til, at der kommer et reelt indhold ind i denne diskussion, hvad angår det økonomisk-industripolitiske. Jeg synes, at det, man skal koncentrere sig om, i meget høj grad er styringen. Hvordan styrer vi det her med hensyn til penge, personalepolitik, og hvad ved jeg?

Waldorff (VS):

Jeg har ærlig talt lidt svært ved at finde ud af, hvor alvorligt man skal tage denne privatiseringssnak. Jeg er ikke så meget i tvivl om, at fremskridtspartiets holdning behøver man ikke tage alvorligt, for det er helt åbenlyst, at fremskridtspartiet ikke har det fjerneste begreb om, hvordan en moderne kapitalistisk stat fungerer, og at de derfor i bedste fald fremmer nogle visioner fra samfundsformer, som hører hjemme i forrige århundrede.

Men i hvert fald venstre og konservative har betydelig mere forstand på, hvad det handler om. De er udmærket klar over, at en moderne stat fungerer netop på den måde, at det private erhvervsliv bl.a. her har et passende sted at smøre udgifterne af på, altså f.eks. konsekvenserne af et dårligt arbejdsmiljø, konsekvenserne af en på mange måder ikke anarkistisk, men anarkisk produktion. Man bruger selvfølgelig i det moderne samfund i meget høj grad staten til at sikre de almene produktionsvilkår, som de enkelte kapitaler ikke kan varetage. Det er børnelærdom, ikke bare blandt marxister, men også

blandt industrifolk, så det ved man udmærket godt. Man ved godt, hvad man skal bruge den statslige sektor til.

Derfor er – og det er de konservative og venstre, det handler om – diskussionen om privatisering langt farligere, fordi den selvfølgelig tager højde for, at den offentlige sektor har bestemte opgaver. Det er realistisk at forestille sig, at netop på de områder, hvor statsmagten også varetager nogle interesser for lønarbejderne, må slagene komme. Det gør de muligvis, hvis der kan skabes opbakning for det. Det, jeg vil sige noget om, er mest, hvordan jeg forestiller mig at netop dette forsøg på at skabe opbakning foregår.

I småtingsafdelingen har venstre holdt en privatiseringskonference med deltagelse af statslige embedsmænd. Det er en god ting at kunne gøre. Desværre kan energibevægelserne og miljøbevægelserne aldrig gøre det; dér kommer embedsmændene aldrig. Men ifølge Jyllands-Posten noterer de flittigt ned, når venstre indkalder offentligt ansatte på ledende poster til at deltage i deres private partipolitiske konferencer. Dér havde man i øvrigt også private erhvervsfolk med, og dér kom nogle forslag, som Jyllands-Posten synes er interessante. F.eks., at erhvervsfolk fra vaskerisektoren mener, at det offentlige skal overlade mere vaskeriarbejde til private vaskeriere, eller at direktør K. K. Madsen fra Danske Vognmænds Arbejdsgiversammenslutning foreslog, at DSBs stykgodstransport bør afvikles og overlades til private. Her flyver tankerne virkelig højt, ikke?

Når vi så kommer til de konservative, kommer vi igen til DSB. Det er hr. Dyremose – eller skal vi sige: markedsføringen af hr. Dyremose i Politiken den 25. marts 1983, hvor han forklarer, at selvfølgelig skal DSB ikke fjernes eller helt privatiseres, DSB skal bare have konkurrence. Det, der er det interessante, er ikke, at sådan mener hr. Dyremose. Det, der er det interessante, er, om hr. Dyremose også står inde for konsekvensen, nemlig at hvis DSB skal kunne konkurrere med private virksomheder på lige vilkår, så har det en række konsekvenser. Tag f.eks. formuleringen, som hr. Dyremose står inde for, at DSB skal have lov til at anlægge virksomheden på driftsøkonomiske principper uden indblanding fra andre end markeds kræfterne. Ja men det betyder, som en af kontorcheferne fra DSB siger, at så skal de